

Nelijas pilt. Laager. Kõik peategelased on siin koos: kardinal Ignotusega, kuningas, Leona sõjaväelja kaubamaisena, musketärid j. n. e. Kuninganna ilmumine kohutab kardinali, kuid ta kogub ennast pea. Kui kuninganna d'Artagmani saadab kosimiskirjaga Hispaania, annab kardinal Leonale käsu talle järele sõita ja teel kõik teha, et musketäär oma tlesannet ei saaks tähta.

Vies pilt näitab, kuidas kardinal juba on jõudnud kuningat emast võõrutama hakata. Alles kõrtsitudruk Miotte'i mõjul ärkavad noore majasteedi südames ema vastu jälle ehtsad lapse tunded.

Kuues pilt. Hispaania salakaubavedajate sadam. Mustlased on siin laagris — need samad, kellega tutvusime juba musketäride kõrtsis. Kalda ääres seisab ankrus salakaubalaev "Valk", millega saabuvad d'Artagnan ja Aramis (Porthos on teel haavata saanud ja maha jäanud). Ka Leona — laeva-poisiks rietatud — on saabunud sama laevaga. Ta on d'Artagnani armunud ja pakub ennast temale. Kuid saades korvi kihutab mustlased ta peale, lasch ta kinni siduda, röövib kuninganna kirja ja purjetab „Välguga“ tagasi Prantsusmaale.

Seitsmes pilt kujutab Miotte'i ema Cathérine'i veskit. Siia on Miotte toonud oma armastatud Porthose, siin põetab ta teda. Siia tuleb ka armunud Caramel ja ostab Miotte'i Porthoselt 28 luidoori eest. Siis ilmub kardinal paater Ignotusega. Nad on vastu tulnud Leonale. Kuid kui Leona saabub ja näitab röövitut kirja, osutub see võltsituks. Kardinal tahab oma armukese tappa. Neule ruttab appi Porthos, lähemal hetkel on juba ka Hispaaniast tagasi jõudnud d'Artagnan ja Aramis kohal — kardinali kaardiväelased lüüakse põgenema. Järgnevas **vahemängus** kohtame jällegi kardinali ja paater Ignotust. Viimane on 500 kerjust kokku ajanud, need peavad järgmisel päeval Louvre'i palee ette koguma ja kuningaga kihluspüüdu suurema skandaaliga segama.

Viimane pilt: Kuninganna kihlab oma poja Maria Theresiaga. Äkki kõlab pidulikku toimingusse kerjuste kära. Kardinal käsib revolutsioonilise jõugu peale anda tuld, kuid jälle tõmbab d'Artagnan ta plaanist kriipsu läbi: mitte tuld ärgu antagu rahvale, vaid süüa! „Lase avada väravad — titleb ta kuningale — lase rahvas astub sisse ja istub pidulauda. Ainult rahvaga, mitte rahva vastu võid sa vaihtseda.

* * *

Nagu öeldud, on „Kolme musketäri“ tekstiautorid endile oma ajaloolise ja kirjanduslise materjali käsitamisel lubanud suuri vabadusi. Nende eeskujul on lalitanud ka muusikalooja Benatzky. Ta nimetab „Kolme musketäri“ partituuri

„eliseks ja tänaseks muusikaks“. Mida peab see tähendama? Nähtavasti seda, et partituur on koostatud ajalisele vanadest ja uutest viisidest.

Seismeteistkümnenda sajandi Prantsusmaa oma hiilgava õukonna, oma sõra ja glooriaga — kõige selle parimaks tõlgitsejaks muusikas oli kahilemata Daniel Francois Esprit Auber, kes kirjutas „Fra Diavolo“ ja „Portici tumma“. Ja tõepoolest. „Kolmes Musketäris“ leiamegi Auberi jälgi. Näiteks, kui Aramis esimeses finaalis mustlase Loredo tango järel — rütmiliselt ja värvilt küll muudetuna, kuid ikkagi äratuntavana — kuuldavale toob balladi röövlisest Fra Diavolost. Või kui üks „Portici tumma“ viis virvendab avamängus ja pärast kuuldu marsina.

Kuid mitte ainult Auber ei esinda eliset, ka Rouget de l'Isle'i „Marsellaise“ välgatab mõõda, olgugi, et tegevuslik areneb 1654. ja Prantsuse hümn loodi alles 1792. Hoopis kõnelemata sõjaväelaagri pilti paigutatud suurepärasest operi paroodiast, kus kohtame terve rea tuntud ooperite viise.

Ent need reminisentsid minevikust on siiski võrdlemisi kõrvalise tähtsusega ornamenditka, kogu heililine ehitus ise on ikkagi Benatzky'lt ja esindab parimat ja rikkast loomingust.

